

Engie maakt woekerwinsten met Belgische kerncentrales

De huidige energiecrisis legt Engie-Electrabel geen windeieren. Als gevolg van de hoge stroomprijzen kon de energiemultinational in 2021 naar schatting 806,5 miljoen euro extra winst boeken met de Belgische kerncentrales. Met de huidige prijzen zal Engie in 2022 naar schatting zelfs 1,463 miljard euro aan overwinsten boeken. In totaal zal Engie-Electrabel met de huidige stroomprijzen – waarvan de CREG er vanuit gaat dat die pas tegen 2025 zullen normaliseren – een overwinst van 2,577 miljard euro realiseren met de Belgische kerncentrales.

Inleiding

De PVDA kaartte eerder al aan dat de huidige energiecrisis ook grote winnaars kent: door de hoge elektriciteitsprijzen boekt de uitbater van de Belgische kerncentrales momenteel gigantische overwinsten. De productiekost van de kerncentrales is immers niet gestegen, maar de elektriciteitsprijs zelf is ondertussen wel verviervoudigd. Zes maanden na het uitbreken van de energiecrisis kunnen we nu een eerste balans opmaken.

In dit dossier maken we op basis van de officiële financiële cijfers van Engie-Electrabel een gedetailleerde berekening van de overwinsten die het bedrijf in 2021 effectief boekte. We maken ook een inschatting van de overwinst die de multinational de komende periode nog zal boeken. Het gaat hierbij over de éxtra winst die de exploitant van de kerncentrales maakt dankzij de hoge stroomprijzen, niet de (woeker)winst die Engie-Electrabel sowieso al boekt met de volledig afgeschreven kerncentrales bij gewone marktprijzen.

Opmerking: het gaat hier om een conservatieve inschatting van de woekerwinsten, op basis van voorzichtige uitgangspunten en aannames. In realiteit zullen de extra winsten van de kerncentrales door de hoge elektriciteitsprijzen naar alle waarschijnlijkheid nog hoger liggen.

Berekening van de overwinsten

De gerealiseerde en verwachte overwinsten van de kerncentrales worden in vier stappen berekend. De tabel met de gedetailleerde berekeningen is [hier](#) te raadplegen.

Stap 1: wat is de nucleaire productie in de periode 2021-2024?

In de eerste stap berekenen we de verwachte nucleaire elektriciteitsproductie in de

periode 2022-2024. Engie-Electrabel beschikt over zeven kernreactoren in ons land: Doel 1 (445 MW), Doel 2 (445 MW), Doel 3 (1008 MW), Doel 4 (1039 MW), Tihange 1 (962 MW), Tihange 2 (1008 MW) en Tihange 3 (1008 MW). Volgens de laatste cijfers van Engie-Electrabel hebben de kerncentrales een beschikbaarheid van 92%.¹ In de periode 2021-2024 zijn er ook verschillende onderhoudsperiodes gepland (zie tabel 1). Tot slot houden we ook rekening met de kalender van de kernuitstap: Doel 3 stopt haar productie op 1 oktober 2022 en Tihange 2 op 1 februari 2023.

Tabel 1: geplande onderhoudsperiode kerncentrales²

Doel 1	11/06/22 – 16/07/22 27/05/23 – 09/07/23 04/05/24 – 05/06/24	Tihange 1	18/06/22 – 23/07/22 23/04/22 – 04/06/22
Doel 2	18/06/22 – 25/06/22 11/02/23 – 26/03/23 02/03/24 – 03/04/24	Tihange 2	28/05/22 – 06/08/22 07/05/22 - 10/06/22
Doel 3	28/08/21 – 6/10/21	Tihange 3	19/08/23 – 07/10/23
Doel 4	23/10/21 -30/11/21 31/08/24 – 12/10/24		

Dat geeft in totaal de volgende verwachte nucleaire stroomproductie per jaar:

Tabel 2: verwachte nucleaire stroomproductie in 2022, 2023 en 2024 (eigen berekening)

Productie	2022	2023	2024
op jaarbasis [MWh]	41.813.006,4	30.386.518,08	30.049.290,24

Stap 2: hoeveel overwinst per verkochte MWh?

In een tweede stap berekenen we de overwinst per MWh. Die overwinst-marge wordt gedefinieerd als het verschil tussen de gemiddelde stroomprijs vandaag (de prijs tegen dewelke Engie-Electrabel momenteel haar elektriciteit kan verkopen) en de gemiddelde elektriciteitsprijs in de loop van 2019 (pre-corona, voorafgaand aan de energiecrisis). De gemiddelde elektriciteitsprijs in 2019 op de jaarmarkten bedroeg 49,27 EUR/MWh. Alles daarboven beschouwen we met andere woorden als overwinst.

¹ <https://www.engie.com/sites/default/files/assets/documents/2021-11/ENGIE%209M%202021%20Presentation%20VDEF.pdf>

² Bron: <https://www.elia.be/nl/grid-data/productie/geplande-en-ongeplande-uitdienstnames>

Het gaat hier dus over de éxtra winsten, de zogenaamde ‘overwinsten’ die de exploitant van de kerncentrales boekt dankzij de actuele, historisch hoge stroomprijzen. En niet over de winst die Engie-Electrabel sowieso al boekt bij ‘gewone’ marktprijzen.

Tabel 3 toont de elektriciteitsprijs op de langetermijnjaarmarkten. Daarin zien we hoe de prijs voor productie/levering van elektriciteit zowel voor 2022 als voor 2023 en 2024 sterk is gestegen.

*Tabel 3: Elektriciteitsprijs op de forward markten.
(bron: Elexys, Endex BE Power, geraadpleegd 27/12/2021)*

Electriciteitsprijs op forward markt ³ [EUR/MWh]	jan 2021	feb 2021	maart 2021	april 2021	mei 2021	juni 2021	juli 2021	aug 2021	sept 2021	okt 2021	nov 2021	dec 2021
cal22 (leveringsjaar 2022)	47,66	49,59	51,92	54,44	61,21	63,62	69,49	79,13	100,26	124,26	121,78	208,14
cal23 (leveringsjaar 2023)	49,1	51,04	52,75	53,79	57,5	57,41	59,76	65,91	73,88	80,76	84,76	109,79
cal24 (leveringsjaar 2024)	48,91	49,24	49,72	50,94	55,14	54,74	56,57	60,08	66,73	68,04	70,68	80,27

Tabel 4 toont dan de gemiddelde stroomprijzen per kwartaal in 2021.

Tabel 4: gemiddelde stroomprijzen op de forward markten (eigen berekening)

Gemiddelde stroomprijs [EUR/MWh]	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021
Gemiddelde stroomprijs 2022	49,72	59,76	82,96	151,39
Gemiddelde stroomprijs 2023	50,96	56,23	66,52	91,77
Gemiddelde stroomprijs 2024	49,29	53,61	61,13	73,00

³ De “forward” of langetermijnmarkt is de markt waar producenten hun elektriciteit verkopen die ze pas over enkele maanden of jaren produceren. De “Cal22” is bijvoorbeeld de jaarmarkt voor 2022 waar producenten hun elektriciteit verkopen die ze leveren/produceren in 2022.

Bron: Endex BE Power, <https://my.elexys.be/MarketInformation/IceEndexPowerBE.aspx>

Tabel 5 geeft de overwinst-marges per MWh weer. Dit is de marge boven 49,27 EUR/MWh (= de gemiddelde elektriciteitsprijs pre-corona, voorafgaand aan de energiecrisis). De CREG verklaarde recent dat de aardgas- en elektriciteitsprijzen pas tegen 2025 zouden normaliseren⁴. We gaan er daarom voorzichtig vanuit dat de elektriciteitsprijzen in de periode 2022-2024 gelijk blijven aan de gemiddelde elektriciteitsprijzen van het laatste kwartaal van 2021. Ook de overwinst-marges in de periode 2022-2024 blijven in dat geval gelijk aan die van het laatste kwartaal van 2021.

Tabel 5: overwinst-marges per verkochte Mwh aan nucleaire elektriciteit voor 2022, 2023 en 2024.

Overwinst-marges op jaarmarkten [EUR/MWh]	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Periode 2022-2024
overwinst op stroomproductie 2022	0	9,76	32,96	101,39	101,39
overwinst op stroomproductie 2023	0	6,23	16,52	41,77	41,77
overwinst op stroomproductie 2024	0	3,61	11,13	23,00	23,00

Opmerking: er wordt enkel gerekend met de overwinst-marge van op de jaarmarkten. De exploitant zou nog grotere overwinsten kunnen boeken door zijn nucleaire stroom te verkopen op de maand- of kwartaalmarkten of de kortetermijnmarkten (spot market) waar de marges en verkoopprijzen nog veel groter zijn. De berekening hier kan dus beschouwd worden als een conservatieve inschatting van de overwinsten.

Stap 3: wat zijn de hedging volumes?

Producenten verkopen hun elektriciteitsproductie zowel verspreid in de tijd als op verschillende elektriciteitsbeurzen. Een producent kan de elektriciteit verkopen op kortetermijnmarkten (intraday en day-ahead market) of op de langetermijnmarkten (maandmarkten, kwartaalkwartalen en jaarmarkten). Een producent verkoopt (een deel van) zijn elektriciteit vaak ook op voorhand. Dit wordt "hedging" genoemd. De "hedging positie" geeft weer hoeveel procent van de elektriciteitsproductie reeds verkocht werd. Engie-Electrabel rapporteert elk kwartaal zijn hedging positions in de

⁴ Hoorzitting van 21/12/2021 over de energieprijzen, <https://www.dekamer.be/media/index.html?language=nl&sid=55U2406>

financiële rapportage⁵.

Tabel 6: hedging posities Engie-Electrabel (bron: Financial results, Engie)

Hedging positions	31/12/20	31/03/21	30/06/21	30/09/21	31/12/21
2020	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
2021	80,00%	90,00%	93,00%	95,00%	100,00%
2022	47,00%	57,00%	64,00%	73,00%	nog niet beschikbaar
2023	27,00%	38,00%	43,00%	52,00%	nog niet beschikbaar
2024	/	10,00%	14,00%	22,00%	nog niet beschikbaar

Op basis van de hedging posities kunnen we nu berekenen hoeveel elektriciteit per kwartaal verkocht werd. Omdat de financiële cijfers voor het laatste kwartaal van 2021 (Q4 2021) nog niet beschikbaar zijn, moeten we een inschatting maken van de tijdens dat kwartaal verkochte elektriciteitsvolumes voor 2022-2024. We gaan er hierbij vanuit dat er in het vierde kwartaal evenveel elektriciteit verkocht werd als in het 3de kwartaal. Vervolgens berekenen we hoeveel elektriciteit er nog niet gehedged/verkocht werd op het einde van dit jaar.

Tabel 7: hoeveelheid elektriciteit die per kwartaal in 2021 verkocht werd op de jaarmarkten 2022, 2023 en 2024

% elektriciteit verkocht	nog niet verkocht 1/01/21	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	nog niet verkocht 31/12/21
Stroomproductie 2021	20,00%	10,00%	3,00%	2,00%	5,00%	0,00%
Stroomproductie 2022	53,00%	10,00%	7,00%	9,00%	9,00%	18,00% (Y+0)
Stroomproductie 2023	73,00%	11,00%	5,00%	9,00%	9,00%	39,00% (Y+1)
Stroomproductie 2024	100,00%	10,00%	4,00%	8,00%	8,00%	70,00% (Y+2)

Tot slot maken we ook een inschatting van de volumes die verkocht zullen worden in het jaar 2022. We nemen aan dat er in 2022 evenveel stroom verkocht wordt op elke jaarmarkt als in 2021. Dit jaar werd 35% van de stroomproductie van 2022 (Y+1) verkocht op de Y+1 markt, 34% van de stroomproductie van 2023 (Y+2) op de Y+2 markt en 30% van de stroomproductie van 2024 (Y+3) op de Y+3 markt. Voor 2022

⁵ <https://www.engie.com/en/financial-results>

nemen we dezelfde hedging percentages over voor de Y+1, Y+2 markten⁶. De stroomproductie van 2022 (18% nog niet verkocht eind 2021) zal uiteraard volledig verkocht worden in 2022.

Tabel 8: Inschatting verkoopvolumes in 2022

	Volumes verkocht in 2021	Geschatte volumes verkocht in 2022	Nog niet verkocht eind 2022
2022	35,00% (Y+1)	18,00%* (Y+0)	0,00%
2023	34,00% (Y+2)	35,00% (Y+1)	4,00%
2024	30,00% (Y+3)	34,00% (Y+2)	36,00%

Opmerking: voor de totale overwinst, geboekt met de kerncentrales, maakt de verdeling tussen Q4 2021, het jaar 2022 en de periode 2023-2024 niet uit. De totale overwinst blijft dezelfde. Om echter een inschatting te maken van de effectief gerealiseerde overwinst in 2021 en de verwachte overwinst in 2022 en na 2022 maken we een inschatting van de hedging die plaatsvond in het vierde kwartaal van 2021 (oranje cijfers) en de hoeveelheden elektriciteit die in 2022 verkocht zullen worden (tabel 8).

Stap 4: hoeveel bedragen de overwinsten van de kerncentrales?

- De gerealiseerde overwinst in 2021 is gelijk aan de totale stroomproductie van elk jaar vermenigvuldigd met de overwinst-marge van dat jaar en het percentage aan verkochte (gehedged) elektriciteit.
- De verwachte overwinst in 2022 is gelijk aan de totale stroomproductie van elk jaar vermenigvuldigd met de overwinst-marge van dat jaar en het percentage aan verwachte elektriciteit die verkocht/gehedged zal worden in 2022.
- De overige nog te realiseren overwinst is gelijk aan de totale stroomproductie van elk jaar vermenigvuldigd met de overwinst-marge van dat jaar en het percentage aan nog niet verkochte (nog niet gehedged) elektriciteit eind 2022. Tabellen 7 en 8 geven de resultaten weer.

De overwinsten worden dus berekend op basis van de officiële hedging cijfers van Engie-Electrabel en de elektriciteitsprijzen op de beurs. Zoals eerder aangegeven

⁶ De Y+3 markt (stroomproductie 2025) wordt niet meegenomen in deze analyse aangezien er nog geen stroomprijzen beschikbaar zijn voor de jaarmarkt van 2025. Deze markt wordt pas geopend 1 januari 2022.

betreft het hier een conservatieve onderschatting, aangezien gerekend wordt met de marges van de jaarmarkten, terwijl de marges op de maand- en kwartaalmarkten nog groter zijn.

Tabel 9: gerealiseerde overwinsten per jaarmarkt per kwartaal in 2021 en de nog te realiseren overwinsten per jaarmarkt voor de periode 2022-2024

Overwinsten [EUR]	2021				2022	2023-2024
	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	nog te boeken	nog te boeken
cal22	0,00	30.693.534,23	126.781.216,71	384.307.523,12	768.615.046,25	/
cal23	0,00	10.579.572,71	47.165.953,36	116.228.431,66	451.999.456,44	51.657.080,74
cal24	0,00	5.212.550,21	28.502.753,44	57.037.559,45	242.409.627,65	256.669.017,51
Totaal	0,00	46.485.657,16	202.449.923,50	557.573.514,23	1.463.024.130,34	308.326.098,25

Tabel 10: resultaten overwinsten Belgische kerncentrales

Gerealiseerde overwinst 2021	€ 806.509.094,89
Verwachte overwinst 2022	€ 1.463.024.130,34
Nog te realiseren overwinst 2023-2024	€ 308.326.098,25
TOTAAL	€ 2.577.859.323,48

Conclusies

- Op basis van de officiële hedging cijfers van Engie-Electrabel en de elektriciteitsprijzen op de jaarmarkten leren we dat **Engie-Electrabel in 2021 naar schatting minimaal 806,5 miljoen euro extra winst boekte** met de Belgische kerncentrales door de hoge stroomprijzen.
- Met de huidige stroomprijzen zal de multinational bovendien naar schatting **nog minimaal 1,463 miljard extra winst realiseren in 2022**.
- In de periode 2021-2024 zal Engie-Electrabel naar schatting **in totaal een overwinst van 2,577 miljard euro boeken met de Belgische kerncentrales door de hoge stroomprijzen**.
- Het betreft hier **een conservatieve inschatting**, aangezien de winstmarges op de kwartaalmarkten en maandmarkten nog veel groter zijn.